

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta (VM066:00/2016)

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry kannattaa luonnosta hallituksen esitykseksi tupakkaverolain muuttamisesta niin, että sähkösavukkeissa käytettävät nesteet tulisivat veron piiriin. Uuden tupakkalain tavoitteena on nikotiinituotteiden käytön loppuminen ja sähkösavukenenesteiden tuominen veron piiriin on linjassa lain tavoitteen kanssa. Koska sähkösavukkeet rinnastetaan uudessa tupakkalaissa perinteisiin savukkeisiin, on perusteltua laajentaa tupakkavero koskemaan myös niissä käytettävää nestettä.

Sähkösavukkeiden käyttö on ollut Suomessa vähäistä ja vero tulee vaikuttamaan vain pieneen osaan väestöstä. Ehkäisevän työn näkökulmasta on kuitenkin huomattava että tuotteet saattavat houkutellessa kokeiluihin ilman aiempaa tupakointihistoriaa. Alaikäisten sähkösavukekokeilut ovat yleistyneet ja puolet sähkösavukkeita kokeilleista nuorista on käyttänyt nikotiinipitoisia nesteitä (Nuorten terveystapatutkimus 2015). Kyselytutkimusten mukaan nuorilla sähkösavukkeen käyttö on jopa yleisempää kuin aikuisilla. EHYT ry katsoo, että sähkösavukenenesteiden verottaminen on tarpeen erityisesti lasten ja nuorten tupakoinnin aloittamisen ehkäisyn näkökulmasta.

Vero tulee kohdistaa sekä nikotiinittomiin että nikotiinipitoisiin nesteisiin. Kuten luonnokseen on kirjattu, sähkösavukenenesteet ovat tupakan korvikkeita nikotiinipitoisuudesta riippumatta. Nikotiinittomien nesteiden käyttäminen voi toimia väylänä nikotiinipitoisten nesteiden tai perinteisten tupakkatuotteiden käyttämiseen. Toistaiseksi ei ole riittävästi tietoa siitä, minkälaista terveyshaittaa nesteet nikotiinipitoisuudesta riippumatta saattavat höyrystettynä ja hengitettynä aiheuttaa.

Jotkut ovat kokeneet saaneensa apua tupakoinnin vähentämiseen tai lopettamiseen sähkösavukkeen avulla. Sen tehosta tupakoinnin lopettamisessa ei ole kuitenkaan systemaattista tutkimusnäyttöä. Sähkösavukkeen kautta annosteltu nikotiini vaikuttaa elimistössä eri tavoin kuin nikotiinikorvaushoitotuotteet. Kuten lakiluonnoksessa todetaan, sähkösavukkeen verottaminen ei vaaranna tätä käyttötarkoitusta, jos sähkösavukenenesteelle voidaan jatkossakin myöntää lääkelain mukainen myyntilupa nikotiinikorvaushoitotuotteiden tapaan. Luonnoksessa ehdotettu verotaso myös jää nikotiinipitoisuuteen suhteutettuna perinteisiä savukkeita alhaisemmaksi. EHYT ry huomauttaa, että tupakoinnin lopettamiseen on tarjolla tutkitusti turvallisia korvaushoitotuotteita, jotka eivät kuulu tupakkaverolain piiriin.

EHYT ry kannattaa lakiluonnoksen mukaista verotasoa (0,30 euroa millilitralta), jonka määrittelyssä on laajasti huomioitu veron määrän vaikutuksia, vertailtu hintatietoja sekä muiden EU-maiden verotasoa ja jota voidaan uudelleen arvioida, kun käytettävissä on kattavampaa tietoa.

Helsingissä 12.8.2016

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
Tuula Sundman
osastopäällikkö